

Vård av person med blodsmitta inom kommunal vård och omsorg

Utfärdare: Anders Johansson, hygienöverläkare i samarbete med kommunernas medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) i Västerbotten

Fastställande datum: 2025-08-01

Omfattning

Dokumentet gäller för personal och studerande i kommunal vård och omsorg i Västerbottens län. Detta är ett komplement till Vårdhandbokens avsnitt om blodburen smitta.

Blodburen smitta och risk vid hantering av blod

Med blodburen smitta menas smitta som överförs via blod, blodprodukter, blodtillblandade kroppsvätskor och slemhinnor. Risk för överföring finns vid stick- och skärskador som ger blod-till-blodkontakt, vid blod-till-slemhinnekontakt (mun, näsa, ögon) eller blodkontakt med skadad hud (sår). De viktigaste blodburna smittämnen är Hepatit B, Hepatit C och hiv (humant immunbristvirus). Allt blod, både från personer med känd blodsmitta och personer utan känd blodsmitta, ska alltid hanteras som smittsamt. Risk för överföring finns även från personer där smittan ännu är okänd.

Alla personer inklusive de som har någon form av blodsmitta har rätt till likvärdigt omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte förhindras eller fördröjas på grund av blodsmitta.

Smittsamhet

Graden av smittsamhet varierar mellan olika personer och mellan olika blodsmittor. De flesta med en diagnos på blodsmitta har låg smittsamhet men det förekommer även högre smittsamhet. Sjuksköterska eller läkare kan ta reda på vilken smittsamhetsrisk som gäller i det aktuella fallet.

Hygienrutiner

Vid vård av person med blodsmitta tillämpas normala basala hygienrutiner. Med basala hygienrutiner menas att handdesinfektion, handskar och plastförkläde ska användas. Stänkskydd ska användas vid risk för stänk av kroppsvätskor mot ansiktet.

Använd alltid handskar vid:

- tandborstning om vårdtagaren har blödande tandkött
- rakning med rakhyvel
- vid såromläggning
- nedre toalett
- kontakt med blodigt avfall eller blodig tvätt

Om du har sår/eksem på händer och underarmar. Kontakta arbetsledare för råd.

Blodigt avfall

- Om det finns lokal kommunal rutin för blodigt avfall så ska den följas.
- Blodigt avfall läggs i dubbla plastpåsar, som försluts väl. Påsen hanteras sedan som vanligt avfall.

Tvätt

- Tvätten blandas inte med tvätt från andra. Vid blodspill på kläder/textilier tvättas dessa i maskin vid så hög temperatur som materialet tillåter. Använd program med förtvätt. Temperatur vid 60° är tillräckligt. Torktumla tvätten om möjlighet finns.
- Kläder som ej är blodiga tvättas på vanligt sätt.
- Tvätt som skickas till tvätteri hanteras som vanligt. Undantag - kraftigt förorenad tvätt (tex diarré, sårsekret, blod) hanteras enligt tvätteriets anvisningar för smittförande tvätt.

Städning

- Sedvanlig städning med rengöringsmedel och vatten
- Spill av blod torkas upp omedelbart. Eftertorka med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
- Hjälpmedel som är lånade rengörs med rengöringsmedel och vatten och avtorkas med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid innan återlämning.

Referenser

[Vårdhandboken - Blodburen smitta](#)